

LEZING : MIJN CREDO, mijn project

In mijn laatste jaar van de humaniora leerde ik Paul van Ostaijen smaken via **een bizarre leraar Nederlands**. Met mijn eerste opgespaard zakgeld kocht ik in mijn eerste jaar aan de Unief (nota bene in 1957) het boekje “Music-Hall”.

Wie kent Paul van Ostaijen niet?

Dat is die van: *Marc groet 's morgens de dingen. Dag ventje met de fiets op de vaas met de bloem ploem ploem, enz., enz.*

. . . dat was in **1924**.

Hij, Paul van Ostaijen dus, was zeer bekend in kunstmiddens; hij was dichter, schrijver, kunstcriticus en nog veel meer; hij hield zelfs even een galerie open in Brussel in 1925.

Hij heeft een zeer grote invloed gehad op mijn ontwikkeling als kunstenaar.

1907: Pablo Picasso schildert “Les demoiselles d’Avignon”.

1913 en 1917: Marcel Duchamp verheft een fietswiel op krukje en een urinoir tot kunst

1915: Kazimir Malevich schildert zijn **ZWART VIERKANT**, wat men soms noemt: het eerste abstract schilderij (maar er zijn er nog die daar aanspraak op maken).

1920: Piet Mondriaan schildert zijn eerste structuren en hij publiceert ook zijn theorie over de **Nieuwe Beelding** of het **Neoplasticisme**.

Dit zijn voor mij **scharniermomenten** in de geschiedenis van de kunst.

Kazimir Malevich en zijn kompanen, wel, die Russen waren ons, het Westen, altijd enkele jaren voor.

Malevich wou een kunst zonder objecten, een objectloze wereld.

En hij kwam uit op **het suprematisme**, een ruimte met gewichtloze, zeg maar zwevende elementen.

Over zijn abstracte werken zei Malevich zelf:

zoek niet naar een betekenis, het schilderij is vooral zichzelf.

Zoek niet naar een betekenis, het schilderij is vooral zichzelf.

En ik voeg daar aan toe: “Zoek toch maar; en geniet van het zoeken!”

1917: Theo Van Doesburg richt de kunstbeweging “**DE STIJL**” op, samen met Piet Mondriaan, César Domela, Vilmos Huszàr, Gerrit Rietveld, Jacobus Johannes Pieter Oud en vele anderen (**beeldende kunstenaars, architecten, dichters**).

Een kunstbeweging als “**DE STIJL**” kan men niet in jaren vatten, maar toch kan “**DE STIJL**” vereenzelvigd worden met **het tijdschrift “DE STIJL”** dat uitgegeven werd **van 1917 tot 1931** (tot aan het vroegtijdig overlijden van de animator Theo Van Doesburg). We onthouden deze jaren **1917 tot 1931**, die zijn voor mij **zeer belangrijk**; ik kom daar straks op terug.

Het kunstleven van zowat 100 jaar geleden was ongelooflijk boeiend.

Het was in die jaren (het interbellum of toch zo ongeveer) een komen en gaan van stijlen en kunstbewegingen, futurisme, modernisme, kubisme, realisme, dadaïsme, constructivisme, avant-garde, enz., vaak verwant aan elkaar, soms strijdend en vechtend tegen mekaar (vechtend, soms figuurlijk, soms letterlijk en lijfelijk): **AVANT-GARDE avant la lettre**.

Die periode van **boeiend en bloeiend kunstleven** is gaandeweg mijn denken gaan beïnvloeden en gaan veroveren.

Het is vooral het constructivisme dat mij uitermate is gaan boeien; ik vind daarin kunstwerken van **een tijdloze en universele schoonheid**.

Mijn **wiskundige, wetenschappelijke en architecturale achtergrond** hebben mij de wapens, passer en liniaal, bezorgd waarmee ik verder kan werken.

Tien jaar geleden geraakte ik compleet in de ban van “DE STIJL” en vooral van Piet Mondriaan; de rechtlijnigheid, letterlijk en figuurlijk, van Mondriaan fascineerde mij. Ook de liefde voor de primaire kleuren, blauw, geel en rood kreeg ik van hem mee.

Maar ook het suprematisme met zijn zwevend evenwicht en

onevenwicht kreeg vat op mij. En laten we ook en vooral **dada** niet vergeten (maar dat is een aparte anekdote).

Een compositie moet voor mij in evenwicht, in harmonie zijn. Onder invloed van het **suprematisme** speel ik met evenwicht en onevenwicht; ik geef denkbeeldig gewicht aan kleur en vorm. **Evenwicht en gewicht:** ik noem het **evengewicht.**

Ik laat mij ook graag leiden door de **gulden snede** en het daarbij horend **gulden getal**. Er bestaan een aantal wiskundige theorieën daarover; het gulden getal geeft een verhouding weer die door het menselijk oog (en brein) als **mooi** wordt ervaren. **De Egyptenaren en de Grieken** maakten daar ook al gebruik van. Dat gulden getal is ook zo'n wonderlijk iets: 0,618 en decimalen vermenigvuldigd met 1,618 en decimalen is gelijk aan 1; dat is een unicum, geen enkel ander getal heeft die eigenschap.

Maar ik blijf vooral trouw aan mezelf, het **frivole kleurenlint** is markant aanwezig.

De perfectie bestaat niet; ik streef naar de **perfecte imperfectie!**

Keren we nu even terug naar de reeds genoemde periode **1917 tot 1931,** de topjaren van **“DE STIJL”**.

Ik heb mij **tot doel** gesteld om **100 jaar later, van 2017 tot 2031** **dus, retro** te gaan werken en mij te laten inspireren door **kunstenars uit die periode** en door hun **aanverwanten** en **volgelingen**.

Zo heb ik mij al laten leiden door in de eerste plaats Piet Mondriaan, en ook door Theo Van Doesburg, Nelly Van Moorsel (de levenspartner van Van Doesburg), Kazimir Malevich, Nicolaj Suetin, El Lissitzky, Lajos Kassàk, Lajos von Ebneith, Herbert Bayer (van Bauhaus), Kurt Schwitters (voor de Dada-beweging), Hans Arp en zijn vrouw Sophie Taeuber-Arp, Marlow Marjorie Moss, en vele anderen; ook door de Belgische (vooral avant-garde) kunstenaars uit begin en midden vorige eeuw: P.v.O., de gebroeders Floris jespers en Oscar Jespers, Karel Maes, Jos Leonard, Victor Servranckx, Jozef Peeters, enz.

De reeks is bijna eindeloos; ik heb dus nog inspiratie en werk voor vele jaren.

Dat is mijn project: een soort **hommage of eerbetoon** brengen aan **de grote vernieuwers, de voorlopers, de échte avant-garde** van een eeuw geleden.

Ik voel mij nu dus definitief behoren tot het constructivisme.

Mag ik het in moderne termen uitdrukken als:

niet “ik kom uit de kast”, maar, om het te laten rijmen:

ik kom uit de kist, ik bèn constructivist.

Adi, 16/23 oktober 2016